Ն. 4711 — 1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 4 ՍԱԼԸ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 16 ՍԱԼԸ — Ն. 4711

ԳԻՆԸ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիմիյէ 7
Կէս սէնէ մէճիմիյէ 4
Սալիք այ՝ » 2
Իւչ » » —
Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրաբար իչին
Պիր սէնէ, մէճիմիյէ 10
Սալիք այ՝ » 5
Ասոնց իւճրէթի պիրլէ այլոտ տիր։

Մասիսի Լեռներ

ՄԻԱՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղրշ
Իքինճի » » » 2 ղրշ
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղրշ —
Իլան սրրասընա գօնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթը սաթըրը 5 ղրշ
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիշէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ. — ՀԱՅՐԱՊԱՏԱԿ ԱՂՕՍԹՈՍ ՀԱՅՐԱՊԱՏԱԿ ԱՂՕՍԹՈՍ — 20 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱՖՐԻԿԱՅԻ ՀԱՎԱՍ

Մարսիլիա, 16 օգոստոս

Տիւն պուղալարընն եարըշը էսնասընտա, ֆրէնչ վէթէրին պիր միգտարը եըգըլմըշ, մէ 12 քիլի թէլէֆ, վէ թագրիպա 150 քիլի տախի մէճրուհ օլմուշ տուր։

Լօնտրա, 16 օգոստոս

Մէճիխի սեանընն մուհաֆազաքեար ֆիրըգասը ազալարը, պու կիւն լօրտ Սալիզպուրինին թահթը բրեասէթինտէ օլարագ Թօրանըպ, Իրլանտա զիրաաթ նիզամնամէսի մէսէլէլերի հագդընտա իթթիհազ խոխէնէք մէսելէք իւզէրինէ միւզաքէրէ խոսէնէքլէր տիր։

Զիրաաթ նիզամնամէսի հագդընտա, հէյեթի վիւքէլա Թարաֆընտան վէրիլէն գարարը պու կիւն Մ. Կլատսթընն մէճլիսի մէպուսանա պէեան իլլեեէնէք տիր։

Թայն զաղէթասընընն զանընա կէօրէ, հէյեթի վիւքէլա, մէզբիւր զիրաաթ նիզամնամէսինի գապուլ իթթիրմէք իչին, մէլլուիեթ տայիրէսինտէ պիթիւն այ ու զայրէթինի իսթիմալ խոխէնէք տիր։

Լօնտրա, 15 օգոստոս

Աեան մէճլիսինտէ, լօրտ Տիւնրավէն, Թունուս վէ Թարապլուս մէսէլէլերինէ տայիր հիւքիւմէթի խթիճվալ իթմիշ տիր։

Լօրտ Լամինկթըն, զաթէն պու մէսէլէլեր իչք չոգ միւզաքէրէ խոխմիշ օլուրընան, Ֆրանսանընն իթթասաթընա էմնիյէթ խոխմէսի լազմէսէն օլուզուրու պէեան իթմիշ, վէ գօնթ Կրանվիլ տախի, Թարապլուս հագդընտա ազտէմէճ ֆէյզմիշ օլտուղու իթթասաթա իլավէ իտէնէք պիր չէյի պուլունմասընընը, վէ Ֆրանսա Թարաֆընտան վերիլէն թէմինաթա շիւգհէ խոխէնէք պիր սէպէպ կէօրմէմէկինի իլավէ խոխմիշ տիր։

Լօրտ Տիւնրավէն, թէքրիֆինի կէրի ալմըշ տըր։

Ուաշինկթըն, 15 օգոստոս

Ժէնէրալ Կարֆիլտին սըհհէթի եէնիտէն մուճ'ալի էնտիչ օլմապտա տըր։

(Անլանտ Հէրալտ գազէթէսի Թելէգրաֆը)

Գահիրէ, 14 օգոստոս

Արտիվ հագրէթլէրինին հէյեթի նէզար բրեասէթինի պիզզաթ տերիւհատ խոխմէք արզուսինտէ պուլունմուշտուր, պու ֆիրսաթ չուեու պուրմուշ տուր։

Աթինա, 14 օգոստոս

Նունան Թահտիտի հուտուտ գօմիսիօնու բէյիսի, Սուբբի Թարիգիլէ Վօլօսան հիւքիւմէթինէ քէշիտ իլէտիկի պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, միխթէլիթ Թահտիտի հուտուտ գօմիսիօնու, իքինճի գըսմ արազիին թախիեէսի իչին, պէշ կիւն մէօհլէթ իթա իթմիշ իսէ տէ, պունա մուգաբիլ իքինճի վէ տէօրտիւնճիւ գըսմ արազի, եանի Տօմոգո իլէ Լամիա, օգոստոսուն 20սինէ սեպտեմբերին պիրինէ գատար, պիրտէն թախիեէ օլունճաղը միսլլու, իւչիւնճիւ վէ պէշինճի գըսմ արազի տախի, սեպտեմբերին իքինճի կիւնիւնտէն տոգուզունճու կիւնինէ գատար թախիեէ օլունճաղ տըր։

Թահտիտի հուտուտ գօմիսիօնու մուամելաթընա թէքրար իպթիտար իթմիշ տիր։

Ավսթրիա ֆիլօսոֆտան իւչ հարպ կէմիսի Սէյանիեէ մուէյէճիհէն հարէքէթ իթմիշէր տիր։

Լօնտրա, 15 օգոստոս

Իրլանտա զիրաաթ նիզամնամէսի հագդընտա, հիւքիւմէթ Թարաֆընտան իթթիխազ օլունճաղ մէսելէք իւզէրինէ, հէյեթի վիւքէլա միեանէսինտէ միւզաքէրէ ճէրէեան իլլէմիշ տիր։ Մ. Կլատսթընն, պու ադշամ մատտէյի մէզբիւրէ իւզէրինէ իլլզահաթ վիրէճէք իսէ տէ, վիրէճէկի իլզահաթ նէ եօլտա օլաճաղը պիլիմ տէյիլ տիր։

Տիւնքի կիւն չըգան Օպէրմէր զաղէթասընընն բիւսեեէթինէ կէօրէ, հէյեթի վիւքէլա, Իրլանտա զիրաաթ նիզամնամէսինի, կէչէն ճիւմա կիւնիւ մէճլիսի մէպուսանտա գապուլ օլունուզու վէճհ իլէ Թատիգ իթմէսինի, մէճլիսի աեան Թալեպ վէ իսրար իլլեեէնէք տիր։ Ֆէլէր մէճլիսի աեան, Թատիլաթընտա իսրար իլլեեէնէք օլուր իսէ, բարլամէնթա ուսուրը մալիեէ միւզաքէրաթընը իքմալ իթթիքտէն սոնրա, Թաթիլ խոխլէեէք, վէ նոյեմբերտէ թօպլանըպ, Նիզամնամէյի մէզքիւր Թէքրար Թահթը միւզաքէրէեէ ալընաճաղ տըր։

Պու սապահ չըգան Թայմս զազէթասը, պաշգա մատիւմաթ ալմըշ օլտուղունու պէեան խոխեօր։ Մէզքիւր զազէթանընն գավգլինճէ, Մ. Կլատսթընն, ազիլանէ պիր իթիրաֆընն հուսուսի իչին, մէճլիսի մէպուսանտա նասիհաթ խլլեեէնէք տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Այսընն վիլայէթի մահքէմէյի խոխինաֆիեէսի ըէյիսի սանիսի Պէհհատին պէյ էֆէնտիեէ, բիւթպէյի ուլէա սընըֆը սանիսի.

Ճէպէլի Ղարպիեէ միթէսարրըֆընը, Ղարբան գազասը զայմագամը սապզգ Ահմէտ պէյէ.

Պապը Ալի թէվէկքրաֆ գապէմի խիւլէֆասընան Զիա պէյէ բիւթպէյի սանիսի սընըֆը սանիսի.

Նէհա միթէսարրըֆընը, վէքալէթինտէ պուլունան Սէյիտ բաշա թէվճիհ պուլլուճ տուր։

Մալիեէ նազիրը Միւնիր պէյ էֆէնտի հագրէթլէրինին, իթթիխազ խլլէսիքլէրի թէսապիր իլլէ, պունան պէօյէ մանաշլարը մահ պէ մահ թէէսիեէ իսէպլէճէքլէրինի պէեան խլլեսիքլէրի, Վաղթաս օղունմուշ տուր։

Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տրֆրինին մուգաբ պուլան թէպլիղի իւպէրինէ, Պէյրութ իլլէ Պաղտատ արասընտա իշլէմէքտէ օլան Ինկիլիզ բօսթասընընն պէրաէվամ օլմասընա Պապը Ալի թարոֆընտան միւսաատէ օլունմուշ տուր։

Էէվանթ Հէրալտ զազէթասընընն, պունան էվվէլքի խամինի, եանի Մէսէնճըր նամընը թիթիխազ խէճէկինի, Վաղբի զազէթասը բիվանէթի խաբեօր։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի Տիարպէքիր գօնսօլոսու պէյ պաշը Թրօմթը, Իզմիրտէն Տէրիսաատէթէ մուվասլէթի իթթիկի միսիլլու, Պէյրութ բաշա հագրէթլէրինին զէվճէսի վէ էվլաատը տախի Ինկիլթէրրատան կէլմիշլէր տիր։

Գօնեա վալիսի բաշա հագրէթլէրինին իգամամը, չէքիրկէ պէլիեէսինտէն վիլայէթի մէզբուրէտէն ատֆ ու իզալէ օլունուպ մահքէմէ ալինմասընընը եազըլմըշ տըր։

Սմէնաքրա զազէթասընընա Վիէնատան եազըլըգընա կէօրէ, Ինկիլթէրրա իլէ Ռուսիա, Անատօլու իսլահաթընընն իճրասը իչին միշթէրիքէն պաշը թէպլիղաթ նէյյէթինտէ պուլունուեօրլար իսէ տէ, տայիր տէվլէթլէր, տէվլէթի Օսմանիէնէն պունճա ֆէսատքեարլըգլարա սիւչար օլմասը ազբպինտէ, թէպլիղաթը մէզքիւրէ իճրասընընա թէրատիւա իթթիքատ իսմիշլէր։

Բօսոպ սատրընտա պուլունան պաշը քէօյլերին, Պէրլին սանտամէսի մուճինպինճէ, Ռուսլարի Եարգիեէ թէպլիմ խոխլմիշ օլտուղունա տայիր օլան չայեանընն ասլը եօգ տուր։ Ֆիլհակիգա, Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրտ Տրֆրին, մէզքիւր քէօյլերին, հալեա Ռումելիի Եարգի վիլայեթինէ թէսլիմ օլունմասընընը Պապը Ալիեէ պէլեան իթմիշ խսէ տէ, Պապը Ալի պունա ճէվապ վերմէմիշ տիր։

Պունաան պիր ազ էվվէլ, մէզքիւր գարիեէլերին Ռումելիի Եարգի իտարէսինէ թէսլիմ օլունմասը օր նամաբղընա տայիր Ասբմ բաշա հագրէթլէրին։ պիր սիւալ իրատ խոխլմիշ, վէ մի չարիլէյէ հագրէթլէրի տախի, մէզքիւր գարիեէլերին թէսլիմ օլունմասընընը պէեան, վէ մի խթէլիթ գօմիսիօն թարաֆընտան թահգիգատ հուտուտ օլունուտուգտան սոնրա, հիւքիւմէթի Օսմանիեէ, լազըմ կէլէն մահքէմէլերի թախլիեէ իթմիշ օլտուղունան, մէզքիւր գարիեէլերին զապթը, Ռումելիի Եարգի հիւքիւմէթինէ այնա օլուպ, թէսլիմի, հիւքիւմէթի Սէնիեէնէ բաճի օլմասընընը տէրմիեան խլլեմիշ տիր։

—

Օգոստոսուն իլք հաֆթասընընա, Իզմիրտէն գասապատա օլան տէմիր եօլ խոխթը հասընընը, 2497 լիրատա պալիզ օլմուշ տուր։

Այսընն չըմէնաբֆէրինին պիր հաֆթալըգ հասընընը տախի 222,993 ղրուշ օլմուշ տուր։

—

Էվվէլքի կիւն, Իսկիտարընն ճիհէթի ճէնուպեեէյի զարպիեէսինտէ, պիր գաշ թարաֆտա օրմանլար եանմագտա, վէ ամէշ, չիտէթլէ էսէն բիւղկեարընն եարընընը, սիրատէլէ եաերմագտա պուլունմուշ օլտուղունու, Իսթանպուլ զազէթասը եազըեօր։

—

Այաֆրանկա օգոստոս 7 թարիխլէր Թրապիզօնտան Լէվանթ Հէրալտ զազէթասընընա ատթիեէքի մէքթուպ եազըլմըշ տըր։

Թիւճճարը իլլաճ վէ էմրի թիճարէթէ վէ պախտասուս նազլի էմրթատեա իրսաբ խոսար իթմէքտէն ասլա տուր օրմաեան մէշհուր կէօմրիւքմիւարիմիզէն թէքրար պահսիթմէքլիկի վազիֆէսէն ատտա խտէրիմ։ Նազլիեաթընն Ռուսիաեա խաբերը սուրէթաե իճրա օլունմամասը իչին, միւտիրի միւմանլէյհ հէր կիւնա թագդիգաթը իճրա խոխեօր։ Անէնեաե պիր չօգ միլեօն ղրուշլուգ էմթատա նազլ խաէն պիր Ամէմ թաճիրի, թիճարէթինի իճրա խտէմէզ պիր հալէ գօնուլմուշ տուր։ Հէր նէ գատար մուահէտաթը թիւճճարիեէ թէճատա օլունմամբշ խսէ տէ, պիղիմ բիւսամաթ խատէմիզ, էմրի թիճարէթճէ մուզիրը եէնի իճատալը խոխալինէ չալըշմագտա տըր։ Հալ պու քի պէնիմ զաննըմճա, հիւքիւմէթի Սէնիյէ, ամվալը հագրէ սրրասընընա, նազլիեաթըն թարիգի մէզքիւրլէ իճրասընընա միսատաեէ իթմէքտէն պաշգա, էվվէլճէ վերիլմիշ օլան թէսհիլաթատան ֆազլա տա թէսհիլաթ վիրմէլի տիր։

1865ատ վէ հաթթա տահա էվվէլ թէրթիպ օլունան սիմաթիսիթիզլերճ նէզարէն, մէնեաե Թրապիզօնա 120–150 պին եիւք կէլիր խոի, վէ հէր պիր եիւք, իսկէլէեէն հուտուտա գատար կիթմէսինտէ, 2 լիրա պըրագըր խոի քի, պու տա էհալիճէ Ռուսիա վէ Գաֆգասիա թարիղլէր կէչիրմէքտէ տիր, չիւնքի Ռուսիա կէօմրիւքլերինին ֆէվզէյատէ նէզարէթինէ նիսպէթէն, Թրապիզօն թարիղինէն զիեատէ օրատա գօլայըզ պուլունմագտա տըր։

Թրանսիթ, մէրուր տիմէք տիր։ Պինապէրին խսկէլէլերի օրմաեան պիր մէմլէքէթէ մախսուս օլան էմթատա, թատպիանթիյլէ պիր ատսթ խսկէլէսինտէն, եախսա օ խսկէլէեէ մէնսուպ հիւքիւմէթլէ էմթատանընն կիթմիսկի մէմլէքէթի պէյնինտէմուտ հէտատի մէվճուտ օլան տէվլէթ խսկէլէսինտէն կէչմէլի տիր։ Իրատա կիսէն էմթատա վէ էշեանընն ուզուն ուզատիեէ թէագիգ վէ թատիգ, աչըլմասը վէ թատատիգ օրմանմասը, լազըմ կէլէն կիչմէյիպ, միրուրիեէ թէգքերէսի իլէ կէչմէլի վէ իւզէրլերինէ գուրշուն մէօհիր վուրուլմըշ տըր։ Էկէր կէօմրիւք իտարէսինին օլ պատատ շիպգհէսի վար խսէ, պուրատան էրզրումա, վէ օրատան տա հուտուտա գատար կիսէն եօլ իւզերինտէ նէզարէթ իթմէք, քէնտի վազիֆէսի իգթիզասընտան իսէ տէ, էշեա վէ էմթատաեր եօգլամագ, անպարլարտա տուրատուրմագ վէ տայիր պու կիպի միշքիւլատ չըգարմագ վազիֆէսինտէն տէյիլ տիր։

Էկէրչէ քէնճէմիզ ազատ, Թրապիզօն, աղ վագքթատան, թիճարէթի մահէլլիեէլերի էհէմմիեէթսիզ օլան Քիրասունուն վէ Թարապլուսը Շամընը սրրասընա կէչէճէք տիր։

—

Կէչէն բէնճէմիզիհ ազշամը, Իսթանպուլտա վազը Սալթան Համիտ մշնտա, էսէֆ օլունճաղ պիր այղունսուզլուգ վուգու պուլմուշտուր։

Շէօյլէ քի, սօգաղլարտա, վէ հաթթա հէր քէսին սիւքքեան վէ մաղազալարը էօնլէրինտէ տուրատաղ, սահիպլէրինէ զարար վիրմէքտէն պաշգա, կէչիպ տէօնէնլէրի տախի թաճիզ խլլեմէքտէ պուլունան սաթըճըլարատան օրտա, վէ Ա. ճէմ էհալիսինտէն պուլունան պիր սաթըճը իլէ պիր գօմիսիօն մէճմուրու պէյնինտէ պիր միւնազարա զուհուր խլլեսիկինտէն, վէ Իրան սէֆարէթխանէսի գավատ պաշը իսէ, պունան խատպերատար օլարագ կէլտիկինտէն, միւմանլէյհ գավատ պաշը, գըլըճընը չըգարարագ, միւմանլէյհ գօմիսիօն մէճմուրունա թէհարատ խլլեսիկինտէն պաշգա, պիթթատպի պիրիքմիշ օլան էհալիյէ տախի թէհարատ խլլեսիկինտէն, հէր քէս, պիր պիրինի եիթիշիրէրէք գաշմանա պաշլամըշ, վէ հաթթա սէօյլէնանիկինէ կէօրէ, պիր գաշ քիշիտ էօթէեէ պէրիյէ չարբարագ եարալանմըշտըր։

Պու վագատատա միւպալաղա պուլունմասընը թագտիրտէ, զիեատէսիզլէ շաեանը թէէսիֆ օլտուղատան պաշգա, պիր բայիթաթթի օրթասընընա, էճնէպիսէն պիր մէճմուրուն, պիր հիւքիւմէթ մէճմուրունա վէ էհալիսինէ գարշը, սբերրա գըլըճ թէհտիտէ զազըշմաս իսէ, շաեանը իսթիղրաղ օլտուղունան, կէրէք հիւքիւմէթի Սենիյէնին, վէ կէրէք Իրան սէֆիրի հագրէթլէրինին, նազարը ալդգաթլարընը տավէթ իսէրիզ։

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ԹԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԿՈՉԸ

Ռուսիա վէ Գաֆգասիա թարիղլէր կէչիրմէքտէ տիր, չիւնքի Ռուսիա կէօմրիւքլերինին ֆէվզէյատէ նէզարէթինէ նիսպէթէն, Թրապիզօն թարիղինէն զիեատէ օրատա գօլայըզ պուլունմագտա տըր։

Թրանսիթ, մէրուր տիմէք տիր։ Պինապէրին խսկէլէլերի օրմաեան պիր մէմլէքէթէ մախսուս օլան էմթատա, թատպիանթիյլէ պիր ատսթ խսկէլէսինտէն, եախսա օ խսկէլէեէ մէնսուպ հիւքիւմէթլէ էմթատանընն կիթմիսկի մէմլէքէթի պէյնինտէմուտ հէտատի մէվճուտ օլան տէվլէթ խսկէլէսինտէն կէչմէլի տիր։ Իրատա կիսէն էմթատա վէ էշեանընն ուզուն ուզատիեէ թէագիգ վէ թատիգ, աչըլմասը վէ թատատիգ օրմանմասը, լազըմ կէլէն կիչմէյիպ, միրուրիեէ թէգքերէսի իլէ կէչմէլի վէ իւզէրլերինէ գուրշուն մէօհիր վուրուլմըշ տըր։ Էկէր կէօմրիւք իտարէսինին օլ պատատ շիպգհէսի վար խսէ, պուրատան էրզրումա, վէ օրատան տա հուտուտա գատար կիսէն եօլ իւզերինտէ նէզարէթ իթմէք, քէնտի վազիֆէսի իգթիզասընտան իսէ տէ, էշեա վէ էմթատաեր եօգլամագ, անպարլարտա տուրատուրմագ վէ տայիր պու կիպի միշքիւլատ չըգարմագ վազիֆէսինտէն տէյիլ տիր։

Էկէրչէ քէնճէմիզիհ ազատ գաշմագ իսէ, Թրապիզօն, աղ վագքթատան, թիճարէթի մահէլլիեէլերի էհէմմիեէթսիզ օլան Քիրասունուն վէ Թարապլուսը Շամընը սրրասընա կէչէճէք տիր։

—

Կէչէն բէնճէմիզիհ ազշամը, Իսթանպուլտա վազը Սալթան Համիտ մշնտա, էսէֆ օլունճաղ պիր այղունսուզլուգ վուգու պուլմուշտուր։

Շէօյլէ քի, սօգաղլարտա, վէ հաթթա հէր քէսին սիւքքեան վէ մաղազալարը էօնլէրինտէ տուրատաղ, սահիպլէրինէ զարար վիրմէքտէն պաշգա, կէչիպ տէօնէնլէրի տախի թաճիզ խլլեմէքտէ պուլունան սաթըճըլարատան օրտա, վէ Ա. ճէմ էհալիսինտէն պուլունան պիր սաթըճը իլէ պիր գօմիսիօն մէճմուրու պէյնինտէ պիր միւնազարա զուհուր խլլեսիկինտէն, վէ Իրան սէֆարէթխանէսի գավատ պաշը իսէ, պունան խատպերատար օլարագ կէլտիկինտէն, միւմանլէյհ գավատ պաշը, գըլըճընը չըգարարագ, միւմանլէյհ գօմիսիօն մէճմուրունա թէհարատ խլլեսիկինտէն պաշգա, պիթթատպի պիրիքմիշ օլան էհալիյէ տախի թէհարատ խլլեսիկինտէն, հէր քէս, պիր պիրինի եիթիշիրէրէք գաշմանա պաշլամըշ, վէ հաթթա սէօյլէնանիկինէ կէօրէ, պիր գաշ քիշիտ էօթէեէ պէրիյէ չարբարագ եարալանմըշտըր։

Պու վագատատա միւպալաղա պուլունմասընը թագտիրտէ, զիեատէսիզլէ շաեանը թէէսիֆ օլտուղատան պաշգա, պիր բայիթաթթի օրթասընընա, էճնէպիսէն պիր մէճմուրուն, պիր հիւքիւմէթ մէճմուրունա վէ էհալիսինէ գարշը, սբերրա գըլըճ թէհտիտէ զազըշմաս իսէ, շաեանը իսթիղրաղ օլտուղունան, կէրէք հիւքիւմէթի Սենիյէնին, վէ կէրէք Իրան սէֆիրի հագրէթլէրինին, նազարը ալդգաթլարընը տավէթ իսէրիզ։

Սէն-Բէթրէսպուրկան կէօնտէ-բիլիպ, Սանթրալ Նիուզ զազէթա-սընտա տէրճ իտիլէն պիր թէլէկ-բաֆա նէզարէն, իմբէրաթօր Ա-լէքսանտրըն եարթագ օտասընտաքի մասա իւզէրինտէ, Զարըն հաեա-թընը թէհտիտ իտիճի պիր մէք-թուպ պուլունմուշ տուր։ Պու վա-գըա իւզէրինէ, իմբէրաթօրուն եա-թագ օտասընը մուհաֆազաեա մէ-մուր օլան զապիթ իլէ տէօրթ նէ-ֆէր տէ խըզմէթքեար ախզ ու կի-բիֆթ օլունմուշլար տըր։

—

Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, Ին-կիլթէրրա վէլիի ահար բրէնս տը Կալ, հէր սէնէ եազ մէվսիմինտէ, Օզպօրնտա քէնտի սէֆինէյի մախ-սուսէսինտէ զիեաֆէթլէր վէրիր-քէն, պու սէնէ, պազը սուի դաստ-տան գօրգուբուզունտան, մէզ-քիւր զիեաֆէթլերի վիրմէքտէն վազ կէչմէսի, քէնտիսինէ թավսի-եէ օլունմուշ տուր։

—

Վիէննատան Տէյլի Նիուզ զազէ-թասընա աթիտէքի մալիւմաթ եա-զըմբշ տըր։

Պէլկրատ բոլիսի, բրէնսէս Կա-լիչին իլէ եվլէնմէսիյլէ միթէպէր պիր ֆամիլեաեա մէնսուպ օլան Վալտէմարն Կրիւնպէրկ նամբնտա պիր Ռուս նիհիլիսթի ախզ ու կի-բիֆթէ մուվաֆֆազ օլմուշտուր։ Կրիւնպէրկ, պիր վազըթտան պէ-րու Ճինէվրատաքի իսթիլալ դօմի-թէսի թարաֆընտան, եէնի Զարը դամթ ու թէլէֆ իթմէքլիկէ թայ-եին իտիլմիշ իսի։ Միւմանիէյհ, վազիֆէսինի իճրա իթմէք վազթը կէլտիկինտէ, ճէսարէթ իտէմմիշ, վէ Բէթրէսպուրկա կիտէճէք եէր-տէ, Պէլկրատտա գալմըշ տըր։ Պու հալ, Ճինէվրա գօմիթէսինին մա-լիւմիւ օլտուղտա, գօմիթէնին մէն-սուպ օլտուղու գատընլարտան պի-րիսինի, միւմանիէյհին էմրի թէ-հարրիսինէ սեվգ իթմիշ, վէ պու տախի Մ. Կրիւնպէրկ հագգընտա օլ տէրէճէ պիւյիւք թէէսսիր իճ-րա իթմիշ տիր քի, պու տէֆա մի-մանիէյհ, գօմիթէնին գաթիէն ալէ-թի օլմուշ, վէ պունուն իւզէրինէ, մէգքիւր ճինաեէթ խուսուսունտա եէնի բլանլար թէրթիպ օլունմուշ տուր։ Պու սըրալարտա, բոլիս, կէ-րէք միւմանիէյհի, վէ կէրէք մէզ-պուրէ գատընը ախզ ու կիբիֆթ իյէմիշ տիր։

Իւզէրլէրինտէ պուլունան քեա-ղըտարտան, եալընըզ Զարը դամթ ու թէլէֆ իտէճէքլերի մէյտանա չըգմանէպ, Ալմանիա սոսիալիսթլէ-րին տ՝, իմբէրաթօր Կիյեօմ ալէյ-հինտէ պիւյիւք պիր ֆէսատ գուր-ուսադգլարը անլաշըլմըշ տըր։

—

Մօնտ զազէթասընէն դավինճէ, իմբէրաթօր Կիյեօմ, Կասթէնէ կիթ-մէզտէն էվվէլ, Քօնիկսպէրկտէն թէհտիտամիզ պիր մէքքուպ ախզ իյէմիշ տիր։

Պէրլին բօլիսինին իթթիխազ իյէ-տիկի թէտասիրի ինթիհաթքեա-բանէեէ կէօրէ, Ալմանիա իմբէրա-թօրունու դամթ ու թէլէֆ իթմէք նէյեէթիյէ, Ռուսիա նիհիլիսթլէ-րիյլէ պիլիթթիֆաղ, պիր եէնի սո-սիալիսթ ֆէսատ թէրթիպ իտիլմիշ օլտուղու զանն օլունմադտա տըր։

—

Պիւքրէշտէ, հէյեէթի վիւքէլա ալէյհինտէ պիւյիւք պիր հէեէճա-նը էֆքեար հիւքմ իթմէքտէ, վէ Թունա մէսէլէսիյլէ Ավսթրիաեա ի-տիլէն միւսատաթ, պու հէեէճա-նա պէհանէ ատտ օլունմադտա տըր։

—

Զար, Բէթրէսպուրկա ավսէթ իտիպ, վիւքէլասը,յա քէնտի թաճ գօյմասը միւնասէպէթիյլէ նէշր ի-սէճէք օլտուղու պէեանանամէյի գալեմէ ալմագլա մէշղուլ տուր։

—

Վիէննատան Սթէնպրտա զազէ-թասընա պա թէլէկրաֆ խապէր վէ-րիլտիկինէ կէօրէ, էյուպ խան իլէ Ապտ իւր Բահման արասընտաքի մուհարէպէնին նէթիճէսի հէր նէ տախի օլսա, Ռուսիա, Ա.ֆղանիս-թանտա միւտախէլէ իթմէմէկի թէա-հիւտէ հազրը տըր։

—

Բիվաեէթէ կէօրէ, ժէնէրալ Սգո-պէլէֆ, Բօլ Շուվալօֆ եէրինէ, Ռու-սիա խասսա ասաքիրի գօմանտան-լըընա նասպ ու թայեին օլունաճադ-տըր։

—

Բրէնս տը Պիզմարդ օգոստոս 14 եախսա 15տէ, Պէրլինտէ պէքլէնիլ-մէքտէ տիր։ Մուշարիէյհ շէհրի մէզքիւրտէ իւչ կիւն գատար գա-լըպ, պատէհու եա Վարցէնէ, վէ եախսա Ֆրիէտրիշրուհէ կիտէճէք-տիր։ Բրէնս Պիզմարդ, զալիպա եազը Կասթէնտէ կէչիրմէք թա-սավվուրունտան քեամիլէն ֆարիղ կէլմիշ տիր։

—

Ռուսիանըն Կօլօս զազէթասը, Պուլկարիսթանըն ահվալի իւզէրինէ եազտըղը պիր պէնտատ, Պուլկա-րիսթան հարպիեէ նազրը ժէնէ-րալ Էհրէնրօթա գարշը լիսանը թէ-ճավուզքեարանէտ պուլունտուղ-ունտան, վէ էճնէպի լիմանլարը-տաքի Ռուսիա պահրիեէ զապիթա-նընը թավը ու հարքէքէթինի զրի-թիդ իտէր պիր մէգալէ տէրճ իթ-տիկինտէն տօլաեը, ալթը մահ միւ-տեթէլ թաթիլ օլունմուշ տուր։

ԲՕՍԹԱԼԱՐԸՄԸԶ

Բօսթալարըմըզտա տիգդաթսըզ-ըգ էքսէք օլմամասընը, զազէթա-լար եազմագտա տըրլար։ Պու թէ-շէքքիւրը, թաշրալար հագդընտա օլուպ, վէ թաշրալարտա պուլունան մէէմուրլարընը քեաֆֆէսինէ, քէն-տի վազիֆէլէրինի թանրլթարարաղ, մէէմուրլյէթլերինի լաեզգը,լա իճրա իթթիրմէքլիքտէ, վագտա, խայլիճէ կիւճլիւք պուլունտուղու ինքեար օլունմամալըդընտան, բօս-թախանէյի ամիրէ նէզարէթի ճէ-լիլէսինի, օլ պատատ, պիր տէրէ-ճէեէ գատար մէսուլյէեթտէն պէ-րի թութտալիր խէք տէ, պու-ըատա, եանի նէֆսի Իսթանպօլտա վուգու պուլմադտա օլան պիր խու-սուս իլէ, տեվամ իյէմէքտէ օլան պիր էմրի թէնագիւս, եանի ազէ վէ հիսապէ զբատ պիր հալ հագ-դընտա, մէսուլյէեթտէն արի թու-թամնեեաճաղըմըզտան, նազարը տիգդաթլարընը տավէթ իտէրիզ, շէօյլէ քի, հալէտ պազէն, կէրէք Իսթանպօլ, վէ կէրէք Գալաթա թա-ըաֆլարընտա, թաշրալարա զազէ-թամըզը կէօնտէրմէք իսթէեէնլէր-տէն, նիւսխէ պաշընտա օնար բարա իսթէնիլմէքտէ իսի։ Վէ պիր տէ, պուրատան, թա Պաղտատտա զա-տտար կէօնտէրիլմէքտէ օլան զազէ-թալարա պէշէր բարա վերիլտիկի թագտիրտէ, շուրաճըգտա, եանի պիր ատաթլըգ, եարըմ ատաթլըգ, վէ հաթթա պիր չէյրէք մէսաֆէ-տէ պուլունան քէօյլերիմիզէ վէ մա-հելլէլերիմիզէ, շէհիր բօսթասը, օնար բարա ալմագտա տըր քի, ար-թըգ պունատան տա պիւյիւք պիր աճայիպ կիտիշ օլմամ։

Պիզ հէմ նիւսխէ պաշընտա իբի բարա բուլ ճէրիմէսի, վէ հէմ տէ պէշ բարա բօսթա իճրէթի վիրէ-ըէք, եիկիրմի բարաեա զազէթա ատթմադտա օլտուղումուզ հալտէ, եանը պաշըմըզտա պուլունան մա-հելլէրէ, բօսթա իլէ զազէթամըզը կէօնտէրէպիլմէքտէ օլմատըղըմըզ-տան, պու եիւզտէն տախի զարար-տիտէ օլմագտաեըզ, չիւնքի հէր եէրէ, միւվէզզի իլէ զազէթա կէօն-տէրէմէյիզ։

Էմմա, պէշ բարալըգ բուլ օլմա-տըղընտան, վէ պուրատտաքի միւշ-թէրիլէրէ, հէր կիւն պիրէր նիւսխէ կէօնտէրիլէճէկինտէն, մէճպուրի օնար բարա ալընրեօր տէնիլէր իսէ, պիզ տէ տէրիզ քի, նէզարէթի միւ-շարիէյհա իյին կիւճլիք եօգ տուր, էկէր իպատուլլահընն մէնֆաաթ միւրատ օլունուր իսէ, հէմ պէշ բարալըգ բուլ տա չըգարըլապ-իր, վէ հէմ տէ, հիչ տէյիլ իսէ, շիմտիքի հալ նըսբէֆ բուլ եաբըշ-տըրըլմասընա միւսատատ օլունա-պիլիր։

ՍԸՀՀԻՅԷ

ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ ՆԱՂՍԸԼ ՊԷՍԼԷՄԷԼԻ ՏԻՐ

Բէտէր ու մատէրլէր իյին պիլին-մէսի պիրինճի տէրէճէտէ միւհիմ օլան մէսէլէլերտէն պիրիսի վէ պաշ-լըճասը իղտիմաճլարընտան հասրլ օլան ամթալը նէվպատէկեանընն սու-ըէթի թաղանիյէսի տիր տէնիսէ սէ-զա տըր։

Էհալիմիզտէ ճէհալէթի էղհէր ճի-հէթ հիւքմիւնիւ իճրա իյլէմէքտէ օլտուղունտան, չու պահսընտա պու-լունտուղումուզ մէսէլէյի միւհիմ-մէ տախի, պիւսպիթիւն մէթրուք վէ մէճհուլ օլուպ, նիչէ՝ նիչէ՝ վա-լիտէլէր տահա չօճուգ պիւյիւթմէք նէ իտուկինտէն պիխատէր պուլուն-տուղլարընտան, մէյտանա կէթիր-տիքլէրի մասում չօճուզլար էնվա-ելի խասթալըզլարա տիւչար օլմագ-տա վէ եա զաեէթլէ էրքէնտէն ան-ըէթէ կէօչիւպ ֆէնա պուրմագտա, վէ եախսա պիւյիւսէլէր պիլէ, նիչէ էմրաղը միւահիշէտէն թահրեատ օլամաեարադ, տրղու օլունմազ պիր էօմիւր իլէ տարը տատէմ կիթմէք-տէ տիրլէր։

Էվվէթ, պիր թագըմ չօճուգլա-ըընն գանտուրլարը չըգմըշ, քիմինին գարնը տավուլ կիսպի շիշմիշ, Ի-ՐԻ-Ի-Ի վէ ԲՇԷՐԻ-Ի վէ «ԸՐ-ՃԷ» վէ գայրիւ-հիւմ տէնիլէն իլլէթլերէ տիւչար օլ-մուշ պուլունմասընընն էսպապը թէ-հարրի օլունսա, սէպէպի էվվէլի միգտարը քիֆտեէ վէ տուրէթի միւնասիպտէ պէսլէնէմէսի-քլերի օլտուղու կէօրիւլիւեօր։

Պիր վալիտէ սըՀՀէթի մանթու-պէտէ պուլունտուղու հալտէ, քէն-տի չօճուզունա քէնտիսի սիւտ վիր-մէսի լազըմ իլքէն, պիզիմ Իսթան-պօլու գատընլարտան բէք չօգլա-ըը Ղէլաէր վէ «ԸՐԴԷՐԷՐԻՆ» խալէլ կէ-լիր կիպի, թուրթուզ մատուտիլարընը պիր թագըմ քիմ պիլիր նէ մէն-պատան չըգմա սիւատանալարա թէս-լիմ իթմէքտէ տիրլէր։ Ֆագաթ պու սիւատանալարատան քիմիսի ֆիրէն-կիպի, քիմիսի սըրատաղը, քիմիսի ղայիֆ իւլպիւնինէ վէ դանընը,ղ, քի-միսինին սիւսիւ թաղանիյէյէ ղայրի քեաֆի, քիմիսինինքի տէ մուղիրը իմիշ։ պունլարընն հիչ պիրիսի նա-ղընը իթթինատա ալընմազ։ Էվվէլիր քի վալիտէլէր ինճինմէսին տէ, չօ-ճուղլարը նէ՞ օլտուրատա օլասն։ Ամմա սոնտանատա, կիւղէլ չօճուգլուն նուր ճէմալինի լէքէտատ իթմէք իւզրէ, թա չէնէսինին ալթընատա պիր սը-ըատա չըգար, եախսա քէմիքլէրի էյիլիր, շէքլի պօղալըր, պօնտ ղբատ պիչիմնիզ պիր հէյլէթ ախզ իտէր, վէ եախսա սիկէր պիր իյլէ-թի մախուֆէեէ կիբիֆթար օլուր, օլ վազթի պիզիմ վալիտէլէր եա-նար, թուրթուշուր, հէքիմէ հաքի-մէ զօչար, բարալար հարճ իտէր, միւզմէհալ օլուր։ օլ՝ուր ամմա, ի-չ չիզկիտէն չըգաբդատան սոնրա։

Պունատն իյէ պէրատպէր, զանն օ-լունմասընքի պիզ սիւատանալարընը քիւլեէն լազմը մագտէտինտէ յիզ։ պիլա-քա էօյլէ սըրատալար վար տըր քի, դավայիտի սըՀՀիեէյէ մութա-պըզ պուլունտուղու հալտէ, շէտի-տէն թատսիեէ իտէրիզ։ Պազը տէ-ֆա էօյլէ հէվայիճի զարուրիեէտէ պուլունմագտաեըզ քի, սիւատանա-լարա օյան ինթիեեաճըմըզ ինքեար օլունամազ։ Ֆագաթ բէք չօգ տէ-ֆալար տա մահզա քէյֆիմիզէ խըզ-մէթ իթմէք իւզրէ սիւատանա թութ-մագտա պուլունտուղումուզու քիմ ճէրհ իտէպիլիր։ Պունատն պաշգա, վալիտէլէր սիւտլէրինին ղայրի քեա-ֆի օլտուղունու պէհանէ իտէրէք, վագթինտէն էվվէլ չէյ վէ եա բիշ-միշ ինէք վէ քէչի սիւտու վիրմէք-տէ տիրլէր։ Պու իսէ սրՀՀէթէ պիւ-թինն պիւթինէ մուզիրը տիր, չիւն-քի պրադալըմ քի պու սիւտլէրին-բէք չօգլարը հիլէլի տիր, վէլէվ թագիի վէ սաֆ ինէք սիւտու տա-խի օլսա, եինէ չօգ տէֆա չօճու-ղուն միտէսի միւթէհամմիլ օլա-մադ։ Պիրիսի էօթէտէն չըգբգ տա պիզէ գարշը տէտէ քի «ֆիլան չօ-ճուգ սատէճէ ինէք եա գ օյուն սիւ-տու իլէ պէսլէնիլտի, չիմտի տէ բէք ալէտ սրՀՀէթէ մալիք պուլունմադ-տա տըր,» պիզ պու իթթիրազա ճէ-վապ օլարաք տերիզ քի, իսթինա-ատ հէր եէրտէ դագալ օլունուր, ֆագաթ կերէք «ԸՐԴԷՐԷ» վէ կէրէք «ԸՐԴԷՐԷ-ԸՐԴԷՐԷ» պիգիմ սէօյլէտիկիմի-զի թատանիգ քեաֆի տիրլէր։ Բա-ալիզատ Մ. Պուրատն պիր սթատիս-թիգ թէրթիպ իլէ, պունատ, վալի-տէսինին սիւտիւնու էմէն չօճուգ-լարտա վէֆիեատի 100տէ 25 օլտու-ղու հալտէ, ինէք սիւտու իլէ պէս-լենէն չօճուգլարտա 100տէ 65 օլ-տուղունու թատտիգ իթմիշ տիր։ Բէկա Մ. Տրնիս Տիւմոն պիր սթա-թիսթիք եաբարաղ, այնի նէթիճէ-եէ վասլ օլմուշ տուր։

Ինէք սիւտիւլէ պէպլենմէքտէ օ-լան չօճուգլարտա բէք չօգ տէֆա զուհուր իթմէքտէ օլան խասթա-լըզլար ալէլճմամշ չունարտան ի-պարէթ տիր։ խոհալ, սանճը, միտէ վէ պաղըրտաղ իֆֆինէթլերի, վէ պունլարընն նէթիճէսի օլմադ ի-ղրէ զատֆիյէթ եա մէվմ։

Բարիզ Մէքմէպի թթպպիյէ մու-ալիմլէրինտէն վէ սերֆիրտաղ ա-թթպպայը տար օլան մրթէմէֆտա Մ. Թրուսսս, «պիր չօճուգ ի,բի տէ-նէ ատտէճէ սիւտ իլէ պէսլէմէթի-տէն ոսնրա խարճատէն եէմէք վիր-մէմէլի» տէյի թատսիեէ իտիր, վէ էքսէրի ատթպպտա դավը մէղտու-ըու դատալ իթմիշ տիր։

Պիզիմ ատունեատան պիխատէր վալիտէճիքլէր, չօճուգ ալթը ալլըգ օլտը օլմազ, մուհալէպի վէ լարտա վէ սայիրէ կիպի եէթիք պիր տատ-մէն հազմ իտէմէեէճէյի մէէքիլա-թը եէտիրէբէք, պիչարէ մատատմը-ը եօղ տրբատա թատատտա իթթիյի-միզ էնվայի խասթալըզլարա կիրիֆ-թար իտէրլէր։

Տօքթ. Արշամպօլ տէր քի, «եէ-նի տուզան պիր չօճուգ պիր խասթա մագտամնատա նուզար օլունմալը տըր։ վէ թիֆօլու հիմմեեա թուրթուլ-մուշ պէշ եաշընատա պիր չօճուգ-տան տա հասթա տըր»։ Պու թա-պլի, հէմ բէք հագգը հէմտտ բէք մինատիպ տիր։

Շիմտի պու գատար միւթատաթ-տան սոնրա, պիր տաղ տա դավա-նէյնի սըՀՀիյէտէն պահս իտէլիմ։

Էվվէլա, սիւտանա ինթիխապը-տա տիգդաթ իտէճէք շէրայիթի շունատան իպարէթ տիր։

1. 30 եաշընատան զիեատ օլմա-մալը։

2. Նէ՝ գատար միւմքին իսէ, վա-զի համլի եազընտա վուգու պուլ-մուշ օլմալը։

3. Ֆրէնկի վէ սրբատա կիպի պու-լաշըգ իլլէթլերտէն տրի պուլուն-մալը։

4. ՍըՀՀէթի ումումիեէսի քէմալ-տէ օլմալը։

Պունլարատան պաշգա սիւտիւնի-անալէն իթատրմէք տախի պէՀէմա-հալ միւգթազի տիր։ Պունատն իյին պիր թագիպէ միւրատաթ օլուն-մադ մէճպուրիյէթտէն տիր։

Սանիէն, խարիճատէն վէրիլէն սիւտ (ինէք եախսա գօեուն սիւտու) շու շէրայիթէ վերիլմէյի։

1. Վէրիլէն սիւտտէ սու պուլուն-մամալը, չիւնքի ճիւղի մըզտար սու սիւտուն խասսէսինի պօղար։

2. Շէքէր իլավէսի պիր շարթը մութլաղ ատէյլ իսէ տէ, սիւտ շէ-քերի (սի-ոէ ոբ ը) իլավէսի զատէրի միւֆիտ տիր։

3. Պիր եուշրնը թէճաուզ-միշ պիր չօճուգա 100 կրամ (թագրիպա 30 տիրհէմ) զիեատ սիւտ վերմէմէյի, չիւնքի միտ-միւթէհամմիլ օլամատարաղ բագատ հազմընընդ վէ խոհալ բէ-տտա իտէր։

4. Սիւտ գայնար օլմաեընդ, ը-օլմալը։

5. Սիւտ վերիլէն պիպերոնու (ղ-ղ) հէր վագթթ կիւղելճէ եընդ-եդ թէմիզլէմէյի։

Սալիսէն սիւտտէն պաշգա ճուգլարա վերիլէճէք-ատաթիյ չ-լար օլապիլիր։

1. Նէսթլէնին սիւտիւ ունու (ռէն լ-ռէ)։

2. Մանիօքա, արբա ունու (ա-բա ունունու է յիճէ գավուրու-պիր ադ թէրէ եաղը վէ պիր-շէքքեր վէ ճիւղի մըգտար թ-եախսա «Ֆօ-ֆ-ռ ոբ ը» իլավէսի-կիւղել պիր սիւպեա եաբընը։

3. Շօքօլա, էթթ սուեունուն-բիսինէ տօղրանընդ վերիլիրսէ, ճուգլար զիեատէ հազդ իտէ-

4. Եաղը ալընմըշ էթթ սուեու-խի վերիլէպիլիր։ էթթ սուեու-սէպպէվթթ վերիլմէմէլի տիր։

5. Եումուրթա տախի վերիլ-լիր։

Պաղը ամթըպպա չարաղ վերի-սինի թավսիեէ իտէրլէր իսէ, չօճուգլարտա սու հազմ բէ-իթթիկինտէն մադդաղ պիր տէյիլ տիր։ Պունատն պաշգա բատա ալըշան չօճուգլարա սիւ-լէզզէթի նախաշ կէլտիկինտէն պա-մադ իսթէմէզլէր։ պունուն ի-ոֆագ չօճուգլարա շարաղ վեր-սի տալա ճայիզ տէյիլ տիր։

Խուլասայը քէլամ, պիր վալ-պիսիւք պիր մանիի օլմատըգ-քէնտի չօճուգունու լէնտի սիւտ-լէ պէպլէմէք, վէ շաեէա իհթիյ-մէսու օլունուրսա, սրՀՀէթի թամ-եէ մալիք պիր սիւտանա պուլ-վէ էօյլէ վագթինտէն էվվէլ կի-կէչէնի վերմէյիպ, պալէատ թա-տտա օլունան գավանիյնի սրՀՀի-թէպակէմի իթմէք լազըմ տրը։ վագթթ նիչէ սիւպեանը ատպիեէ-պիհուատ եէրէ թէլէֆ օլուպ-լերինինտէ մարիզ վէ ալիլ օլան-ղը եէրտէ, խաթանըմըզ գավա-ման կիպի էվլատլարա մալիք ա-պիլէճէք տիր։ Ռ. Ռուֆինա

ԱԶԳԱՅԻՆ

. . . Խմբագիր,

Հաճեցէք սոյն գրութիւնս նը-տարակել ի պատասխանի Գ. Մը-ուիչեանի նամակին, որ յանդգնե-է ձեր պատուական լրագրոյ մի-թուոյն մէջ գալ, թագիս երեսի-վարժարանաց նկատմամբ իւր տ-նեցած անհաշտ տաեղութիւնը-յայտ ածել քրդարկելով բոլորո-ճշմարտութիւնը։

Նամակագիրը կրսէ. քննութիւ-ժամերը որոշել մոռցուած է-մինչդեռ քննութիւնը՝ քննչաց ն-կայութեամբը պիտի կատարուի-այսու ամենայնիւ հոգաբարձութի-նը չէր կրնար նոցա ադգանիրար-կատարելիք պաշտօնին բռնանա-չափ և սահման դնելով, եթէ ա-մասին հոգաբարձութիւնը պահ-բան մը գործած է, այն՝ Գ. Մ-կըրտչեանի պէս . . . անձի մը դէ-բացին սեմէն ներս ընդունելն էր-չէր հրահանգած Տեսչին, անի-ըլլալուն համար։

Նամակագիրը կը դանդաղի-սանողաց բաւական յառաջգա-չըլլալուն. մինչ կը կարծէ թէ ա-զայք մի քանի ամսոյ մէջ փիլի-փայ կրնային ձեռնաղ. այն քա-մեաց քննութիւնը կարգացոյց-էր դոր ի ցոյց կը հանէր հոգաբա-ձութիւնը և որ յառաջիկայ տա-

տեմբեր մէկը տարեգլուխ մը համարած էր իւր առաջին շրջանին սկզբնաւորութեանը։

Մեք թաղեցիքս մեծապէս շնորհակալ ենք թէ, պատուարժան հոգաբարձութենէն և թէ ժրաջան դասատուներէն որ այսչափ դոյզն ժամանակի մէջ մէկ կողմանէ նամակագրին ձեռօք ցրուեալ աշակերտներն հաւաքելով բաւական յառաջացնել, քանի որ տակէ առաջ իւր պաշտօնավարութեան միջոցին ուսման նշոյլն անգամ չի կար, թէև ինքն հաւատակն կը պնդէ և խել մը ուսմունքներ դիպելէն վերջը կսկսի լեզուագիտութեան ճիւղերն համբերով պարծենալ, ինչպէս Հայերէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն, Տաճկերէն, Կրօնագիտութիւն, Պատմութիւն Սրբազան, Ազգային, բարոյախօսութիւն, երաժշտութիւն, այս ամենուն դասատուն ինքն բլլալով միայն, մինչդեռ քերականութեան պարապող աշակերտք հասարակ կարդալ անգամ չէին գիտեր և չի գիտնալուն համար հոգաբարձութիւնն յատուկ հասարակ ընթերցման դասատու բերած է, թաղեցւոց ըրած արտունչէն պարտաւորելով, և ոչ ալ դաշնակի դասատու բերուած բլլալը գիտեմք։

Վարդն իւր փուշը ունի, Թօփ-գարու ունի իւր Գ. Մկրտիչեանը որ դպրոցներնիս դոցելու համար թափած ամեն ճգանց հակառակ նորընակիր հոգաբարձութիւնը որ Սամաթիոյ նախկին աշակերտներէն լեզուագէտ և ուսումնական անձինք են և որ իրաւամբ բարեբաղդութիւն մըն է Թօփ-գարուցւոց, յաջողած է գրեթէ աշակերտաց մեծ մասը ի վարժարան հաւաքել 80 էն 180 ի հանելով, որոնք Գ. Մկրտիչեանի պաշտօնավարութեան աշակերտներն էին, հետևաբար, իր ստախօս բլլալը կը յայտնէ, հոգաբարձութիւնը դատած է երկու Գաղղիերէն քերական սկսող կարդեր միայն, և ոչ ուրիշ բան, թաղեցին լաւ դնհատած է նորա արժանիք. և չի կրնար ազուաբ՝ լրաւորգի տեղ ընդունիլ, անցած է այն ժամանակները որ ամբողջ Թօփ-գարու թաղեցւոց երկսեռ մանկան, եկամուտներով միատեղ անոր տրամադրութեան տակը դնել առանց հարցնելու, այս մասին բան ամենայնիմ չնորհակալեայ արժանի կը համարիմք նախկին թաղ. խորհուրդը, որ իւր սխալ քայլ առած ըլլալը զգալով կարողացած է զայն արտաքսել, այլ և շնորհակալութիւն կը յայտնեմ, թաղիս բարոյութեանը համար թաղ. խորհրդոյ, և Հոգաբարձութեան առժամանակեայ անդամոց որք ձեռք ձեռքի տուած անխոնջ կը դարձեն ի յառաջադիմութիւն թաղիս. ուրախ եմք տեսնելով արդի հոգաբարձութեան ջանք որ եկեղեցւոյն 1000 դահեկան եկամուտին վերայ ամեն հնար կընէ կրկնապատկելով խնամել վարժարանները, եօթը պաշտօնէի տեղ տասը պաշտօնեայ կարգել, գործոց օրինաւորութեանը համար. սոյն գրովս կը խնդրեմք պատուարժան Հոգաբարձութենէն որ առանց ականջ դնելու ատելութեան ոգւով թելադրեալ շահախնդիր անձի մը խօսքերուն, որոյ ինչ տեսակ արժանեաց տէր բլլալը Ազգային Կեդրոնական վարչութեան Մեծ. Խորհրդական էֆէնտիի ըրնութեանը կը յանձնեմք խոնարհաբար, և կաղաչեմք միանգամայն հրաշագործ սրբազան Մկրտիչ եպիսկոպոսի որոյ անօրինութեան ներքև կը գտնուի այժմ, սոյն խելագարին վրայ խաչահանդիսա մ՝ընելով սորին բժշկութեանը հայցէ յերկնից որոյ խելքը գլուխը դալով փոխան ատելութեան, Թօփ-գարուէն յենի-մահալէ անտեսութիւնը մէկդի թողլով իր սահմանած վարժարանին հոգը տանի, և փութա՛ հոն ևս քննութիւն մը տալով նոցա վիճակն ներկայացնէ ծնողաց օգուտս ամին տարեգլուխ ըմբռնելով։

Ի դիմաց թաղիս խորհրդական ընակչացը
Յակոբ Նէթրեան

30 Յուլիս 1881
Թօփ-գարու

ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

(Մանրամասնութիւն 4708 Նիւթերուն տեղւոյ)

Նախ գիտցիր որ ես Մեծանուն Բարերարին սան լինելէ առաջ Պոլսոյ ազգային վարժարանները երեք տարի վարժապետութեան պաշտօն վարած եմ մինչև 1300 զրչ. ամսական սահմանելու պայմանաւ։ Ուսանողական քանի մի գլխարկներ ուրախ կը խոստանար յունվարին նոր անօրէնութիւն ընել և եթէ փետրվարի կէսին հրաժարեցայ պաշտօնէս, պատճառը դրամէն ուրիշ խնդիր մ՝էր։ Պարոնները առանց բնաւ որ և է դատաղիրք ունենալու բնական պատմութեանց և գիտութեանց դասերը կը պահանջէին, որովհետև «ուսմանց ծրագիրը այնպէս է եղեր»։ Զնայելով որ ես այդ առարկայից մի մասը դասախօսին ալ յանձն առի բացէն, իրենք իրենց՝ յունվարին կատարելիք խոստումը երբ փետրվարին ալ չկատարելէն զատ իմ հարցմունքիս կարեւորութիւն ու պատասխան անգամ չտուին։ Թող իրենց դրամին համեմատ պատրաստեն իրենց ծրագիրը, ես ի՞նչ ընեմ որ փառատոր և ճոխ ծրագիր ունին ու չեն կրնար եղեր գործադրել, թող այնքան բարձրերէն թռչելուն տեղ գոնէ ընդունէին այն առաջարկութիւնս թէ շաբաթական 18 ժամ դասերս նոյն մեծով առաքաս ալ միայն նոյն մեծայ։ Բայց չէ, այդ ալ չկայ և վերջն ալ տարտակ խօսքեր լրագրաց մէջ։ Սակայն դիցուք թէ դրամական պատճառաւ հրաժարած լինիմ. ի՞նչ կայ եղեր, գործիս չգար, չեմ ընդունիր։

«Ամենց վճարելու եղանակ կը որոշեցնեմ», այս, պայման դնելով, որ եթէ ամսի մէկին նախորդ լրացեալ ամսականս չտանամ, ամսի երկու քին դասի չերթամ. իսկ ուրիշ պայման մ՝ալ թէ՝ եթէ առանց ներելի պատճառի դասէս բացակայ գտնուիմ, ամսականէս զեղչեն բացակայ դասերուս հաշիւը և այս առնոր համար, որ ես «կանոնաւոր պարտավճարութիւն» ոչ թէ միայն, ինչպէս Ուղեւորը կ՝ըսէ, «իմ պահանջիս այլ և իմ պարտքիս մէջ կը ճանչնամ»։ Թող քննեն Ասլանեանի և նախորդ կառավարչի օրագրութիւնները, եթէ հիւանդութեան ժամանակներէս զատ ուրիշ բացակայութիւնս գտնեն, այն ատեն կ՝ընդունիմ որ «առանց Եւրոպական կանոնաւորութեան վարուած եմ»։ «Իմ ազգս շուներէ աւելի ցած ազգ մի» կոչած չեմ երբէք, այլ շատ անգամ բռած եմ թէ «ես Հայ չեմ»։ Իսկ թէ ի՞նչ մտքով բռած եմ այս խօսքը, զայն հասկցողը լաւ գիտած է, թէ ես դեռ Հայ չէմ, Ուղեւորը, որ սուտ խօսիմ կամ զրպարտեմ։ Զիս ճանչցողները տարիներէ ի վեր լաւ գիտեն թ՝նչ տեսակ Հայ լինելս։ Նամակիդ մեացած մասերուն պատասխանել աւելորդ է. բայց ես խոստացայ ապացուցանել դեռ վարժարանիս վայելած բարձր դիրքին ու համակրանաց բոլորովին հակառակը մանաւանդ Կարնոյ մէջ, թէ և դա ընդհանուր առմամբ տեսնուեցաւ արդէն։

(Շարունակելի)
Պ. Դելիբեան

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ-ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ է Փարիզ է 11 Դեկտեմբերի 1879 ին, առաջնորդութեամբ և ջանից Պ. Սիմոնի Ռափայելեան։

(Մանրամասնութիւն 4708 Նիւթերուն տեղւոյ)

Ը.

Ներկայացուցիչ։

54. Ընկերութիւնը ամեն հայաբնակ մեծ քաղաքաց մէջ իւր ներկայացուցիչներն ունի, առ որս պէտք է դիմեն նոյն քաղաքի ընկերները՝ իրենց բաժինը վճարելու անդորրագրերն ստանալու և առաջարկութիւնները ներկայացնելու համար։

55. Կեդրոնական ժողովը՝ դիւանի կողմանէ պատրաստուած ընտրելեաց եռապատիկ և սրբագրելի ցանկի մը մէջէն կընտրէ իւր ներկայացուցիչները, որոց թիւն առ նուազն երկուք է միեւնոյն քաղաքի համար։

56. Ներկայացուցիչք՝ իրենց ընտրութիւնն ընդունած օրէն կեդրոնական Ժողովոյ անդամ են, նորա գործառնութեանց, իրաւանց և պարտուց կը մասնակցին, և պարտին ըստ հաճոյից 8րդ կամ 15, 61 և 17րդ յօդուածոց միոյն տրամադրած ընկերակցութեան պարտքերը կատարել։

57. Ներկայացուցիչք իրաւունք ունին իրենց գործառնութեան դիւրութեանն համար շրջակայ քաղաքաց մէջ ազգասիրաբար գործող օժանդակ-գործակատարներ ունենալու, որոց համար ներկայացուցիչք պատասխանատու են։ Օժանդակ գործակատարք պարտին նոյնպէս ընկեր գրուիլ իրենց ընտրութիւնն ընդունած ժամանակ, և իրենց հրահանգներն ու տեղեկութիւնները ներկայացուցիչներէն սպասել և նոցա հետ թղթակցել։

58. Ներկայացուցիչք՝ ընկերակցութեան առաջարկութիւն մ՝ընդունելէ և հաւանութիւն տալէ վերջը, պարտին նոյն ընկերոջ յատկութեանց և պայմաններուն վրայ հաստատ և ճշգրիտ տեղեկագրով մը կեդրոնական ժողովոյ դիւանին վաւերացմանը ներկայացնել։

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

(39)

մունէսինի կէսօթէրէյիմ։

—Մա մէՀՀուՆԻյյէ սիղի սէյր իտէրիմ, տէեու ճէվապ վէրտի Տէրէյն, պու լուՆտուղու մահէլլի թէագիպ իսէրէք։

Մահէլլի մէղքիր թախթա տէօչէմէլի պիր սալա օլուպ, էթրաֆքնա աղաճտան մամուլ խակէմէլէր զօնուիմուշ, վէ պէղէր ելէ դաբը օլան տիվարլարընատա քէսմէզ գըլըճլար, զըրհտան կէօքիւոլիւ քլէր վէ մասքէլէր ասըլմըշ իսի։

—Ղալիպա պուլՆտուղումուզ եէր, սիլահ թալիմանէսի տիր, տէտի Մարսիալ կիւլէրէք։

—Էվվէթ, հալա օղլում, տէեու ճէվապ վիրտի կէնճ գըզ, մուալիմ տէ պու զամ տըր։

Կէնճ գըզ այնի վագըթտա Ժան Ըլնօեու կէսմէրմէք իսի քի, պէշալիմշշ օլտուղու թապանճաեը էլիտէ թութտուղու հալտ, գըմըլտանմաեարագ տուրմուշ իսի։

—Ա՜հ, տէտի Տէրէյն իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ, Մ. Միշէլ մուալիմ մի տիր։

—Խայր, սատէ հավէսքեար տըր, տէեու ճէվապ վիրտի Ժան Ըլնօ։

—Խայր, խայր, տէտի Գօրա, պիրինճի տէրէճէտէ մէշհուր մուալիմ տիր։

—Տիմէք տիր քի, սէվկիւլիւ տաեը գըզըմ, սիզ պու էֆէնտինին գօմանտասը թահթընատա օլարագ, թապանճա թալիմի էօյրէնիւորուՆուզ։

—Էվվէթ, հալա օղլում, զամէն պիր աղ վաղըթ բէտէրիմ վէ տօգթօր Ժօլէն իլէ թալիմ իսթիմիշ իտիմ, ֆագաթ Մ. Միշէլին մէթոտու օնլարըն ուսուլը թէտրիսիսէլինտէն իւսթիւն օլմաղէ, պունտան իսթիֆատէ իսթմէքտէյիմ։ Լաքին, հալա օղլում, սիզին տախի թապանճա իսթիմալինտէ մէհարէթինիզ վա՞ր մը տըր։

—Հէմման հէր քէս դատար պէնիմ տէ վար տըր, լաքին պէն ուզուն մէնդիլի օլան սիլահը, մէսէլա զարապինաեը, եախօտ Ամէրիգա գըլըճընը տահա զիեատէ թէրճիհ իսէրիմ։

—Էյլէ իսէ, մէհարէթինիզի իպրաղ իսէպիրմէնիզ իչին, պու կիւնլէրտէ, պէլքի եարըն պիր ավա կիմմէքլիկի սիզէ վատ իսէրիմ։

—Ավա՞ մը, տէեու թէքրարլատը Մարսիալ։

—Էվվէթ, զատէթի կիւզէլ վէ զարիպ պիր ավա։

—Էյ նէ՞ ավլաեաճաղըզ։

—Մէյա տէնիլէն հայվանաթը։

—Աֆվ իսէրսինիզ, պէնիմ վասֆը ահվալը հայվանաթտան մանիւմանթմ եօք տուր։ Մէյա նէ՞ հայվան տըր։

—Պիր նէվի եապանի քէտի սիրքի, պաղը թապիյեունըր իսմինէ, սիեահ եուղ տախի տէրլէր, վէ տիկէրլէր, բէլէնքլէր սըրատընա դօրլար։ Մէգքիւր մէյա տէնիլէն հայվան պիր եուղ իրիկինտէ օլուպ, եուղա զիեատէսիյլէ պէնզէր։ Թիւյլէրինին ըէնկի դաթը պիր սիեահ օլուպ, պաղը աչքդ ըէնկլէրի վար իսէտէ, պունլար տախի բարլադ տէյիլ տիրլէր։

—Թարիֆ իթմիկինիզ հայվանլար մուխթարալ՞ մը տըրլար։

—Հէմ բէք տէհշէթլի սուրէթտէ։ Տահա պիր աղ էվվէլ, Մ. Միշէլ, պու ճանավարլարատան պիր սիրիսինին, պուրատան պէշ աղթը ֆարասխ ուզադատա գօեուն սիրիլէրիմիզի թէլէֆ իթմիկինի խապէր վիրմէքտէ իսի։

—Պու հայվանլար նա՞սըլ սէյատ իսիկիրլէր։

—Կիճէ, կէօզլէեէրէք։

Տէրէյն իսթէմէեէրէք տիթրէթի, վէ Գօրա տախի տէվամ պիրլէ,

—Հապէգաթէն պու բէք էյլէնճէլի պիր շէյ օլաճադ տըր, վէ սիզ, զիեատէ թէվէճճիհիհինիզ օլան Ամէրիգա գըլըճընը իսթէտիկինիզ կիպի գուլանմաեա ֆըրսաթ պուլաճադընըզ։

—Պիւթիւն դուփվէթ վէ մէհաբէթիմի օ սըրատա իպրաղ իսէճէյիմ, տէեու ճէվապ վիրտի Տէրէյն, լաքին, ըէճա իսէրիմ, սիզ սիլահ թալիմինիզ տէվամ իսինիզ։

—Բէք էյի, ֆագաթ շու շարթ իլէ քի, սիզ տախի պանա հիսսէտ

59. Ներկայացուցիչք պարտին ընկերաց ամսավճարքէն և մասնաւորաց նուէրներէն գոյացած գումարը կամ ընկերութեան դրամատան նոյն քաղաքի ճիւղին յանձնել մշտապէս, և կամ ամէն երեք ամիս ուղղակի կեդրոնական ժողովոյ դիւանին յղել, եթէ նոյն քաղաքի մէջ դրամատուն մը չէ նշանակուած, սակայն եթէ այս միջոցին մէջ հաւաքուած գումարը հարիւր ֆռանքն անցնի, անմիջապէս ապահով դրամատան մը մէջ ի շահ ածելու են, որպէս զի եղած շահովը փոխադրութեան ծախսերը վճարուելով, մայր-գումարին վնաս մը չհասնի։

60. Ներկայացուցիչք բարոյապէս պատասխանատու են իրենց դիտողութիւնները, քուէները և ընկերաց դիտողութիւնները ու առաջարկութիւնները անյապաղ կեդրոնական ժողովոյ դիւանին յղելու, որպէս զի ընկերութեան գործառնութեանը վնաս մը չպատահի։

Թ

Ճիւղ և ճիւղերու մասնախումբ։

61. Եթէ որ և է քաղաքի ընկերաց թիւը բացի ներկայացուցչաց առ նուազն յիսունի հասնի, ընկերութեան մէկ ճիւղը կը համարուի, այն ատեն սոյն ճիւղը կազմող յիսուն ընկերք իրաւունք կստանան կեդրոնական ժողովոյ ներկայացուցչաց թուոյն հաւասար թուով ներկայացուցիչներ ընտրելու ըստ 21րդ յօդուածի։

62. Ճիւղերու մասնախումբք՝ որք կեդրոնական ժողովոյ և ճիւղերու ներկայացուցիչներէն կը բաղկանան, ներկայացուցչաց իրաւանց և պարտուց կը մասնակցին, և իրենց գործառնութեան պաշտօնները իրենց մէջ կը բաշխին քուէարկութեամբ։

Ժ

Հաստատ և ժամանակաւոր։

63. Ընկերութիւնը՝ ընկերաց ամսավճարքէն և մասնաւորաց նուէրներէն զատ մասնաւոր հաստութիւց միջոցներու կրնայ դիմել կեդրոնական ժողովոյ որոշմամբ։

64. Ընկերութիւնը՝ իւր ամբողջ հաստութիւց հարիւրին յիսունը իւր պահեստի դրամագլուխ կը պահէ իւր դրամատան մէջ յանուն և ի հաշիւ ընկերութեան և եւրոպական տէրութեանց ապահով արժեթղթոց վերածելով, զորս ոչ ոք առնելու իրաւունք ունի, և մնացեալ յիսունը պատրաստ դրամ պահելով՝ նոյն դրամատան մէջ բերած շահովն հանդերձ իւր նպատակին և կարեւոր ծախուց կը գործածէ։

65. Ընկերութիւնը իւր որդեգրաց ամեն պէտքերը հոգալու պարտաւորեալ ըլլալով՝ իւր պատրաստի դրամին մէջ որդեգրի մը ուսման չքաւորին ամբողջութեանն համար վճռուած գումարը մինչեւ որ հաւաքած չըլլայ, ուրիշ մը բերելու չկրնար ձեռնարկել։

ԺԱ

Համարառու մասնաժողով։

66. Համարառու մասնաժողովը կը բաղկանայ հինգ անդամներէ, զորս կը ընտրեն կեդրոնական ժողովն և ներկայացուցիչք կամ ճիւղերու մասնախումբք ըստ 21րդ յօդուածի։

67. Համարառու մասնաժողովոյ պաշտօնն է դիւանի տարեկան պաշտօնավարութեան հաշիւը քննել, ընկերութեան ստացուածոց գոյութիւնը ապահովել և իւր քննութեան արդիւնքը կեդրոնական ժողովոյ ներկայացնել և ներկայացուցչաց տեղեկագրել, ամեն տարւոյ սեպտեմբերի 11ին։

68. Դիւանի անդամ մը համարառու մասնաժողովոյ անդամ չկրնար ընտրուիլ։

ԺԲ.

Ընդհանուր կանոն։

69. Ընկերք առհասարակ ա՛ր տեղացի որ ըլլան, փարիզ գտնուած ժամանակին դիւանի և այլ մասնաժողովոց նիստերուն ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին իբր ունկնդիր, և կեդրոնական ժողովոյ մէջ վիճաբանութեանց և քուէարկութեանց կը մասնակցին։

70. Ընտրութեանց ժամանակ հրաժարեալք վերընտրելի են։

71. Ընկերք իրենց ամսավճարքէն, մասնաւորաց նուէրներէն և առհասարակ ընկերութեան սեպհական ստացուածքէն երբէք բան մը յետս պահանջելու իրաւունք չունին, թէ ընկեր մնան, և թէ իրենց ազատ կամօքը կամ կեդրոնական ժողովոյ վճռովը հրաժարին։

72. Ինչ որ ալ ըլլայ ընկերաց տիտղոսն ու բաժնոց քանակութիւնը, վիճաբանութեանց և քուէարկութեանց մէջ հաւասար ձայն ունին։

73. Դիտմամբ ընկերութեան յառաջադիմութեանն ու շահուց որ և է միջոցաւ վնասող ընկեր մը՝ իւր ներկայութեանը կեդրոնական ժողովոյ մէջ քննութեան ենթարկուելով՝ ընկերակցութենէ կարտաքսուի, այս մասին լիակատար իրաւունք կը վերապահէ կեդրոնական ժողովն իւր որոշմանց վրայ, որք անդառնալի են։

74. Ընկերք իրենց առաջարկութիւնները գրաւոր պէտք է մատուցանեն դիւանի, ներկայացուցչաց կամ ճիւղերու մասնախմբոց, կեդրոնական ժողովոյ հիստերէն մինչ տասն և հինգ օր առաջ։

75. Ընկերութիւնն ունի իւր մետաղեայ, արծաթեայ և ոսկեայ պատուանշանները, որոնցմով կը վարձատրէ իւր աշխոյժ ընկերաց բարոյական ծառայութիւնները։

ԺԳ.

Վերջին-Ընդ.

76. Կանոնագիրս վերաքննելի է ի 11 սեպտեմբեր 1881 որոյ համար առ նուազն եօթն անդամներէ բաղկացեալ վերաքննիչ մասնաժողով մը կընտրուի ըստ 21րդ յօդուածի. սակայն կեդրոնական ժողովն իրաւունք ունի, ներկայացուցչաց կամ ճիւղերու մասնախմբոց հետ խորհրդակցութեամբ և կեդրոնական ժողովոյ անդամոց երեք քառորդի հաւանութեամբը, նորանոր յօդուածներ աւելցնել, առանց բան մը պակսեցնելու, եթէ այս յաւելուածոյ կարեւորութիւնը տեսնուի մինչ ի վերաքննութիւն։

Ի դիմաց կեդրոնական ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Սիդոն Ռոֆայէլեան Ց. Թէոյէլեան

23 ապրիլ 1880

Փարիզ

Ղազէթալատա օղունատղունա կէօրէ. Ամեն. Կիլիկիա կաթողիկոսու հաղրէթլէրինին, տօղրուտան տօղրուեա, եանի բաթրիրխանէ վասբթասըյա օլմասրդը հալտէ, Պապը Այլտէն Ֆէրման թահսիլինէ չալըշըրդը, բաթրիրխանէնին մալիմիւ օլմային, կէչէն հաֆթա, Դեր. վէքիլ Հայր սուրբ, օլ պապտէ կէօրիւշիւպ դօնուշմադ իւզրէ, ճէվոտէթ բաշա հաղրէթլէրինէ կիթմիշ տիր։

* * *

Ֆրանսանէն սբ հհիյեէ ճէմիյէթի թարափընան, կէչէն սէնէ թապու նէշրինէ հիմմէթ իթմիշ օլտուղու ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԱ. ԾՈՒՄՆ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ նամ քիթապճըդը թէչվիդ նէկէթի մէմմուհէոկլէ, պու. տէֆա, տօղթօր Բէշալմալճեան էֆէնտիյէ, պաղբրատան մուսանտնա պիր ղրթա մի. տալ իրալ օլունտուղու, մա մէմ. նունիյեէ իշլեթիլիշ տիր։

* * *

Զանագդ ալէատա վագը միլէթիմիզ դըզ մէքթէպի իչին, միգտատ. լի քիֆայէտ, հայկաբանութիւն, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն, սրբազան վէ ազգային պատմութիւն, գեղագրութիւն վէ ասեղնագործութիւն պիլէն պիր վարժուհիյէ լիզում պուլունտուղունատն, վէ 400 ղրշ մնաշ իլէ, մէքթէպաէ տաքին օլտաճադ մահէլ տախի վիրիլէճէկլինտէն, թալեպ օլան վարժուհիյէրին թարափքմբզա իլութտրը։

* * *

ՌՈՊԷՆՍՈՆ

ՍԻԿՍՐԻ ԹՈՒՂԹ ՊՐԱՋԻԼԻՈՅ

Առողջութեան ամենէն անվտանգ և ակռաներու պահպանութեան նպաստաւոր, իսկ բնորոշութեամբ՝ գերազանց։

Կեդրոնատեղիք են Տէմիրդաֆուլեան Եղբարց վաճառատներն ի Ղալաթիա Սանտըգճըլար 109, և Պօլսոյ Պալըզ բազար 165. և Ուզուն չարշը՝ Ֆրէնկեան դրասենը։

Դուրսէն ուզողք կրնան գրել առ Տ. Մ. Ա. ի գրասենեակ լրագրոյս։

ԻԽԹԱՐ

Մանզումէմիզ, Իզմիտատ, կէրէք սաթըճը էլլինատ, վէ կէրէք Մոմճեան Մինաս էֆէնտի ամբ.քեանընտա սաթըրմադատա տրը։

* * *

Տիսմիտուրան ալթընճը ճիզիտատի չըղմըշ տրը։

* * *

Տիսմիտուրումուզ չիմտիքի հալ սաթըրմադատա տրը Իսթանպոլատա քէօրբիւ եագընընտա սուճու Պողոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պաղչէ գարուսունտա, Մատիսին պուլունտուղու ճէլալ պէյ խանը գարշըսընտա 23 նումէրօղու սատմճը տիւքքեանընտա, վէ Պապը ալի ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիմատճը տիւքքեանպրընտա, վէ Իսթանպոլատա քէօրբիւ պաշընտա, Վալիտէ խանը դարուսու եանընտա վագը քիմատճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Ֆրէնգեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա, Թագսիմտէ Սարրաֆ Յովհաննէս աղա Մկրտիչեան տիւքքեանընտա.

Պիր ճիզիմ 5 պարա շ տրը։

* * *

Էրզրումատա, քիլիսէնին խանը իմթիխանտէ վագը Պուտաղեանց էֆէնտիլէր մաղազասընտա, Տիւթթուրումուզատան պուլունմադատա օլուսղունատան, օլ թարաֆլարատան ազնէէ օլմագլըզա տրզու քէշ պուլունան զամանլարը, իմթիրլէր իսկ, գօլայտա Պուտաղեանց էֆէնտիլէրէ իմպարտ վէ միւրաճատամ իտէպիլիրլէր։

ԻԼԱՆԱՔ

ԷՎԴԱՖԸ ՀԻՄԱԵՈՒՆ

Էվգաֆը հիմաեուն խազինէսի մահլուլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւն միզայտէլէրի իֆրա օլունմադատա օլան աթի իւղ վիքր պէշ գալէմ մահլուլաթրն, պէտէլի միզայիտէլէրի գրյմէթի մուխամմինէլէրինտէն ատուն կէօրիւնմիւշ օլատուղունատան, իշղու 1,297 սէնէսի ազսաթասունուն 3 իւնճիւ բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրուն 11 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ տէկին, իքի հաֆթա զարֆընտա թէքրար միւզայիտէլէրի իֆրա գէլընճաղընտան, դամմ իլէ թալիպ օլանլարրն, էյեամը մէզքիւրէտտ էվգաֆը հիմաեուն խազինէսի իտարէ մէճլիսինէ կէմիլէրի, պէշինճի տէֆա օլարագ իլան ու իսթար գէլընընը։(1)

25 . . 3,500 . . 3,350, Էյրի գարու գուրպինտ, հաճի Իլիաս մահէլէսինտէ, Եսթաղան ճատտէսինտէ, թէրպիան 20 ղրա արսատա մէպնի, չէհրի 60 ղուրուշ քիրալը ախչապ պիր պապ պէրպէր տիւքքեանընընն միւք մա կէտիկի։ 3

12 . . 1,500 . . 300, Գումի գարուտա, Թիւրպէնտճի Հիւսսամէտտին մահէլէսինտէ, չըղմադ Լիւլէճի սօղաղընտա, թէրպիան 150 գրա պիր գրթա մէնդիլ արսասընընն նրսէսի հիսսէսի։ 3

69 . . 8,000 . . 5,200, Հաթապ գարուսունտա, Թիմուր Թաշ մահէլէսինտէ, Գուրթուճուլար ճատտէսինտէ, թէրպիան 40 գրա արսատա մէպնի, սէնէվի պին ղուրուշ քիրալը ախչապ պիր պապ գուրթուճու տիւքքեանընընն պիթիւնիւ։ 7

10 . . 2,500 . . 800, Իտիրնէ գարուսունտա, Նիւսրէտիյէ Սուլթան մահէլէսինտէ, Պօսթան սօղաղընտա, թէրպիան 40 գրա արսատա մէպնի 2 օտա, վէ պիր գուեու, վէ 80 գրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնդիլ։ 6

64 . . 25,000 . . 20,000, Զագմագճըլարտա, Տաեէ խաթուն մահէլէսինտէ, Վալիտէ խանը տէրուենինտէ, ֆէվգանէսինտէ թէրպիան պիթմըզ գրա արսատա մէպնի չէհրի եւզ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտանընն միւք մա կէտիկի իլէ իթթիխալինտէքի օտանընն եալընը միւքի։ 6

Մօրալը միլթէվէֆա ճէլալ պէյին պիրատէրի Մէհէմմէտ պէյ վէքէսինէ պա իրամը չէրի մահքիմինպէհ տէյնի պուլունան մէպալիղին ճէլէմինի խիթիֆտոր ղըմընտա միլթէվէֆտի միմահիլէյհին չարշույի քէպիրտէ Գալաթաղ ճըլար պաշընտա իքի եւզ օն տօղուզ վէ եւզ իւչ նիւմէրօղու իքի պապ տիւքքեանընն նըսքի հիսսէլէրինին վէ Գալաթատա, Ճամիի ճէտիտ մահէլէսինտէ եւզ օն պիր վէ եւզ օն իւչ նիւմէրօղու իքի պապ մաղազանընն նըսքի հիսսէլէրինին թարիխի իլանատէն օն պէշ կիւն սոնրա, ֆիրատ խիժունա թէշէպպիւս օլունաճաղը Տէրիսաատէթի մէրքէզ իճրա տայիրէսինտէն իլան օլունուր։

Պիւյիւք քաէրէակ վագը պէշ օտա, մանթպախ, գուեու, վէ պաղչէյի շամիլ օլան, վէ բէք կիւզէլ նէգաբէթի պուլունան պիր պապ ալաչապ վէ միւք խանէ սաթիլըգ օլտուղունտան, թալեպ օլանլարրն մանթպասմըզա թէշրիֆի։

---

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտաքի իւք բաղտիար մանղուլաթրն նիւմէրօղարընը, վէ իքինճի հիզատաքիւէր գրյմէթի մուխամմինէլէրինին, վէ իւչիւնճի հիզատաքիւէր տախի պէտէլի միւզայիտէլէրինի պիրլիքմէքտէ տիրլէր։

Աեաղ աղա չիֆթլիկի հիմաեունու տախիլինտէ քեային, մալիւմ էլ մրգտար մանտրա վէ մէրա, 97 սէնէսի ազսաթասունուն իմթիխարսընտան իմթիխարէն, պիր սէնէլիկի 70 լիրա պէտէլ իլէ իսթիճարէ թալիպ պուլունուպ, չէ հրի ազսաթասուն կիւնճիւ սոլը կիւնիւ գարարը գամիսի վիրիլէճէկլինտէն, դամմ իլէ իսթիճար իտէճէքլէրին, նէվմի մէզքիւրատ խազինէյի խասսայի Շահանէեէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 3—3

Պուլունտուղումուզ Իքսի խանընտա, պիրի իչ իչին, վէ տիկէրի տէքօ օլմադ իչին իւքի գրթա պօշ օտա պուլունմադատա տրը

"Կատարելութիւն"։

ՄՐՏԱՍՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհածանօթ Մազ Նորոգողը

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Մլեռոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Միշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական զօրացուցիչը։

Լարագատը միայն Կարմրագոյն Փոքր Տոյթերուն մէջ է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն կեղծամավաճառներէն, Անու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունատա 368 Նիւմէրօղու Ֆարմասի Պրէթանիք նամ Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալսրըմտա միւսիւ Էտմիւնտ Դարիւսանտէն մաղազասընտա սատրըմադատա տրը։

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՆ ՊԻՐ ՇԷՅ ՂԱՅՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՆԷՏԻՅԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵՍ. ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղչէթլու միւշթէրիլէրիմի մէմնուն իթմէք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընը օլարագ, 300 միլիոն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Ասիւրան Ֆինանսիէր նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիշմիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք զուրարար վասրթասրյա, հիչ տէյլ իսկ, հէր պիւլթին ֆիւեաթը օլան 100 ֆրանգրն թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճիւս պիւլթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ագչէ զայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիւլթիրինտէն վէ եախօտ բրօմէսիրինտէն սաթրն ալմադ իսթէէնիլիր, սէնէվի չէքիլէճէք զուրարար վասրթասրյա, պէհէրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէմինէ օլունմադ իւզրէ, Բարիսին Ասիւրանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթասրնա հաղրրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մրգտար Ֆրանսրդ էսհամը ուսմումիէսինին պիր մահկէմ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասրյա, թէէմին իտիլմիշլէր տիր։ Պինաէն ալեյ մէզքիւր բիանգօ պիւլթ վէ բրօմէսիրինտէն վագը օլսճադ ադչէճէ քեսքինճէյի զարար վէ պիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր շէյ զայպ իթմէմէրէք, պէնիմ բիանգօ պիւլթլէրիմ վէ բրօմէսիրիմին իւզէրինտէ թալէինի տէյնէպիլիր։

Սէնէթ պէօրդ պէճա գօրբասը չէթէլճէք օլան Մանչիսթրան գրալէնէրդինէ 1870 սէնէսի գօրբասը։

ՊԻՒՅԻԼԻԲ ԻԲՐԱՄԻԵԼԷՐ։ — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին

Սէնէթ էնչպէճա գօրբասը չէթէլճէք օլան Պաա կրան գոնֆիլեռը գօրբասը։

ՊԻՒՅԻԼԻԲ ԻԲՐԱՄԻՅԷԼԷՐ։ — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին։

Սէնէթ պէօրդ պէճա գօրբասը էլչէթ օլանճաք օլան Ավենրիա Լանմը։

ՊԻՒՅԻԼԻԲ ԻԲՐԱՄԻԵԼԷՐ։ — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին։

Գալաթա, քէօրբիւ եագընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 3

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՒՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լոնտրա 13 օգոստ.

Ինկլիզ	գանսոլիտի	100-9/16
Լսհամը	Ուսմանիէ աչըլար	17-1/16
»	» գարանտար	17-1/4
1865	Իսթիդրաղը	19-1/8
1869	»	19-
1871	»	78-1/2
1872	(Պօնտրա Թրէդօր)	29-7/8
1873	»	18-7/8
Օսմանլը	Պանգասը	17-1/4
Բուսթա	Իսթիդրաղը 1873	91-1/2
Մասրը	Իսթիդրաղը պիրլէշմիշ	78-3/8
»	Իսթիհգալը (չրմէնտր.)	99-1/8
Տէվլէթի	Սալիէնին 1877 Իսթիդրաղը	90-1/8
Տարբա	սանիէ	77-1/2
Մասրը	Բանկը Իսթիդրաղը	97-3/4
1877	Մոնթենեգրոյի էսհամը	101-1/4
Գամպիօ	Բարիզ	—

Բարիս, 13 օգոստ.

Ֆրանսրդ	ֆոնտասու 3%	86 20
»	» 5%	117 55
Լսհամը	Ուսմանիէ աչըլար	17-40
»	» գարանտար	17-47 1/2
1865	Իսթիդրաղը	96-
1869	»	96-
1873	»	95-
Բուսթրի	չրմէնտր. թահվիլա	58-50
Օսմանլը	Պանգասը	687-50
Դրէսդ	Լիոնէ	955-
Բուս	ֆոնտասու 5% (1877	93-5/8
Բուսթանը	Շարք Իսթիդրաղը	32-1/4
Իսթալիա	ֆոնտասու	90-40
Մասրը	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	398-75
Իսպանեա	Խարիճի Իսթիդրաղը	27-1/8
Գամպիօ	Լոնտրա իւզէրինէ	25-25

Բարիս, (Պուլվար) 13 օգոստ.

Ֆրանսրդ	ֆոնտասու 3%	—
Լսհամը	Ուսմանիէ	—

Վիէննա, 13 օգոստ.

Լոնտրա	իւզէրինէ գամպիա	117-85
Բուսթրի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	26-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ.	օգոստ. 1 ագչմ. գր.	18-25
» »	օգոստ. 4 սպհ. աչ.	19-7
» »	Լէն Եիւքսէք	19-10 1/2
» »	Լէն աչաղը	19-7
» »	Մաաթ 5 տէ	19-10
1863	Իսթիդ. (Մութաօն) 6% ֆ.	95-
1865	» » 6% ֆ.	96-
1869	» (Բինար) 6% ֆ.	95-
1872	» (Պօնտրա Թրէդօր	30-3/4
1873	» (Բինար) 6% ֆ.	93-
Բուսթրի	չրմէնտրֆէր	58-1/4
Բարբր	դուրուշ	67-1/4
Հէվպէսիզ	»	80-
Ագչէ	ֆայիզի »	9-

ԱԳՈՍՏՈՆԱՐ ՖԻՆԱՆՍԸ

Դրէսդ Ժէնէրալ 6%	6-5
Սօսիէթէ Ժէն 6%	5-15
Իսթանպոլ Պանգասը	11-30
Սօսիէթէ Օթման	3-55
Թրամվայ 5%	405-
Լոտրիսմ (մատէն)	140-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 դրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-10
Ֆրանսրդ ալթունու	87-15
Բոլ	89-35
Դրլմիզ ալթունու	50-35
Պէեազ մէճիտիյէ	107-22
Մէթալիք	205-1/2
Պէշլիք	210-3/4
Ալթընըգ	127-1/2
Պագըր	650-
Գարպօն գայիմէսի գարիք	865

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ՐԻԱԶԱՍԸ

Լէն եիւքսէք	1055-
Լէն աչաղը	1055-
Մաաթ 5 տէ	1055-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ—ԽԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ